

Зв'язок лексикології з іншими науками

Презентацію підготувала
учениця третього курсу
факультету сходознавства
групи ПКІТ 04-14
Антоненко Анастасія
Миколаївна

презентацію перевірів:
Донцова О. В.

План

1. Лексикологія
2. Види лексикології
3. Зв'язок з фонетикою
4. Зв'язок з граматиною
5. Зв'язок з історією мови
6. Зв'язок зі стилістикою
7. Література

Лексикологія - це ...

... Лінгвістична дисципліна, дає систематичний опис словникового складу і фразеологічного фонду мови. Семантичні і структурні, а також функціонально-стильові риси і особливості лексичних одиниць і стійких словосполучень - це саме і є той предмет, дослідженням і вивченням якого займається лексикологія як окремий розділ науки про мову.

Види лексикології:

- 1) Загальна лексикологія - вивчає лексику різних мов і виявляє особливості їх організації.
- 2) Приватна лексикологія - вивчає лексику конкретної мови, наприклад, китайського.
- 3) Сопоставительная лексикологія - спирається на вихідні дані приватних лексикології тих мов, які порівнюються. Наприклад, зіставна лексикологія російської та китайської мов.
- 4) Історична лексикологія - вивчає лексику в процесі її формування і розвитку
- 5) Розрізняють також теоретичну і практичну лексикологію.

Зв'язок лексики з фонетикою

Поряд з лексикологією слова вивчають також в інших розділах мовознавства - фонетики і граматики. Наприклад, російське слово "будинок". У лексиці - це словникова одиниця, має певне лексичне значення, кілька прикладів:

- 1) будівля, будова, де живуть або працюють, житловий будинок, одноповерховий будинок;
- 2) приміщення, де хтось живе (квартира) ;? 3) назва деяких культурних, наукових установ:
Будинок культури, Будинок відпочинку,
Будинок вчителя;

Для фонетики істотно, що ця одиниця мови складається з трьох фонем [д], [о], [м].

Для китайської лексики тон і наголоси дуже важливі,
тому що вони мають смислорозрізнявальне
значення:

大意 dàyì - загальний зміст, суть, сутність.

大意 dàyì - недбалий, неуважний.

髻 I jì, jǐ - пасмо (в жіночій зачісці)

髻 II jì, jǐ - * стригти, різати

撩 I, liāo - підняти, підняти

撩 II, liáo - приводити в порядок;
налагоджувати

撩 III, liǎo - викопувати; розкопувати

撩 IV, liào - (ставити, класти на землю)

Зв'язок лексики з граматикою

*У китайській мові дієслово оформляється показниками:
了, 过, 着, що виражають різні значення дієслівного виду.*

Іменники мають свої суфікси
словотворення: 子, 儿, 头, 士, 者.

Наприклад, у фразі 今天下雨 Jīntiān xià
уї три слова записуються чотирма
ієрогліфами, які передають значення
"сьогодні йде дощ".

她看中文报 "Вона читає китайську газету
/ Вона читає китайські газети".

Зв'язок лексики з історією мови

У слові як певної лексичної одиниці відбувається розвиток його значення, поява нових властивостей і функцій. Наприклад, 打 dǎ, первинне значення цього слова - бити, вдарити.

打门 dǎmén - 1) стукати в двері 2) бити по воротах (в футболі)

打钟 dǎzhōng - бити (про годинник); годинник б'є

打刀 dǎ dāo - кувати ніж

打金首饰 dǎ jīnshǒushì - виготовляти золоті прикраси

打家具 dǎ jiājù - виготовляти меблі

打烧饼 Dǎ shāobǐng - посмажити коржі

Зв'язок лексики зі стилістикою

Залежно від того, які цілі і теми висловлювання, наміри мовця і слухача вибираються потрібні лексичні одиниці.

Наприклад, для передачі значення "турбуватися, тривожитися" можуть бути використані різні слова: 怕 pà, 担心 Dānxīn, 要死 yàosǐ, а також фразеологічні сполучення 怕得要死 - боятися до смерті, 提心吊胆 tí xīn diào dǎn - бути в сильній тривозі.

У слові як певної лексичної одиниці відбувається розвиток его значення, з'явилися Нових властивостей и функцій. Наприклад, 打 dǎ, ПЕРВИННА значення цього слова - бити, ударити. 打 门 dǎ mén - 1) стукати в двері 2) бити по воротах (в футболі)

打钟 dǎ zhōng - бити (про годинник); годинник б'є

打刀 dǎ dāo - кувати чем

打金首饰 dǎ jīn shǒu shì - виготовляти золоті прикраси

打家具 dǎ jiā jù - виготовляти меблі

打烧饼 Dǎ shāo bǐng - посмажити коржі

При перекладі російського слова «созывать» потрібно звернути увагу на додаток, яке слід за ним: якщо "народ", то потрібно вжити слово 召集 zhàojí, якщо (скликати) конференцію, збори, то підійде інше слово 召开 zhàokāi.

Використана література :

1. Горелов В.И. Лексикология китайского языка
2. Семенов А.Л. Лексика китайского языка
3. Софронов М.В. Китайский язык и китайская письменность